

SZEGEDI HIRADÓ.

79-ik szám.

Szombaton, október 5-én 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői iroda:

Széchenyi-tér, Pfann-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhordással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitelve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasábos petitors egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr.

Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 ujkr.

A nyiltérben a háromhasábos petitors igtatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Előfizetési felhívás

SZEGEDI HIRADÓ

október—decemberi folyamára.

Azon nemes részvét, mely lapunkat kellett volna óta figyelmére méltatni, feljogosít bennünket, hogy t. olvasóinkat vállalatunk szives pártolására továbbra is bizalmasan felhívjuk, igérvén: hogy valamint eddig főfeladatunk volt városunk érdekeit, a haza és tiszavidék állapotát elfogulatlan hű szellemen képviselni; úgy a körülményekhez képest ezentul is mindent el fogunk követni, hogy lapunk a legnagyobb magyar város nevére mindenkor méltó legyen.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokán olvashatók.

Szeged, 1861. szeptemberben.

Szerkesztő:
Szabó Mihály.

Kiadó-tulajdonos:
Burger Zsigmond.

A nevelés ügye a mult tanévben.

Mint csaknem hazaszerte, úgy városunkban is az elmélet leginkább a nagyszerű politikai átalakulás mozzanatai foglalják el a lefolyt tanév alatt. A városi hatóság újjászervezése megakasztá a leléptettek által kezdeményezett s nem a napi szükség körébe vágó tanügy további fejlesztését, mihez leginkább az új tanrendszer fölötti felsőbb tanácskozások lassúsága is akadályozólag járult.

Mig a protestans tanintézetek nem sokat kibelődve a lényegtelen részleteken, gyorsan rendelkeztek, s már f. hó 1-jén meg is nyiták intézeteiket: addig mi katolikusok még mindig a legnagyobb bizonytalanságban várjuk, vajjon nem mondatik-e végre ki, hogy ez idén is csak a régiben maradunk. Szabadjon azonban remélnünk, hogy az ügy élén álló nagy férfiak mindent elkövetendnek, mi a nemzeti művelődést biztos irányba hozandja.

Ha valami véletlen közbe nem jő, egy hét lefolyta alatt meg fogják kapni felsőbb helyről a tanhatóságok az újabb utasítást; s így még marad e hó folytán annyi idő, hogy ez év is meghozhassa a nevelésnek illő áldozatát.

Városunkra két legnélkülözhetlenebb teendő vár a nevelésügyben még az új tanév beállta előtt: a nyilvános felsőbb nőtanodák szervezése, s a reáltanodák további fejlesztése.

A felsőbb nő-tanodák elsejét a varróosztály képezné, melynek szervezése a tanbizottmány szakértő egyénei által, bizszük, a közkíváalomnak megfelelően fog történni; e részben ez idénre ennyi is elég lenne.

A reáltanodák 4-ik osztályának megnyitása, mely szinte kiáltó szükség, a közkíválat nyilvános felszólaló hangja mellett, szinte nem mellőzhető tovább, ha csak az ipar és technikai tudományok iránt mutatkozó szép hajlamot a tovább képződés akadályai által lehangolni nem akarjuk.

Ha semmi alap nem volna a felsőbb reálosztályok ellátására, szavunkat nem bátorokdánk a közki-

vánathoz kapcsolni, mert a pénzihiány elnémitja a legjogosabb kívánalmakat is. De az alaptőke ki van mutatva: s így méltán bizszük alkotmányos hatóságunkról, hogy tevékenységét a nevelésügy terén is méltó vonásokban hagyandja hátra az utókornak, mint amely a válságok napjaiban sem feledkezett meg arról: hogy csak azon nép nem retten vissza a nemes küzdelmekről, melynek birtokát nem egyedül az anyag teszi; hanem bármily sorscsapás je is, a megmaradt szellemi tőke dús kamatokat hozand számára akkor is, ha mindenét hazája szent ügyének szentelté. Mert csak a pusztá anyag önző, a szellem életet és áldozatkész!

Mi tehát teljes reménységben vagyunk addig is, míg a tanügyet rendező felsőbb határozat leérkezik, hogy szakértő tanügyi bizottmányunk e két mellőzhetlen nevelési kérdés létesíthetőségét a legközelebbi közgyűlés előtt a meggyőzés komoly szavaival előadandja, s az új tanév hajnala városunkra gazdagabb sugarakkal ékesítve viruland fel.

A februári alkotmány iránti hit.

Pár hét előtt az államminiszter e nagy jelentésű szavakat mondá a raixráthban: „A köztársaság üdve a legfőbb törvény.” Voltak, kik ezen ismert s hajdan a római dictatoroktól hangoztatott szavak jelentőségét azonnal valódi értelmökben felfogták, s az alkotmányos osztrák birodalomról megszűntek egy időre álmodozni. S ezek az ugynevezett félhittiek voltak.

A centralisták — az igaz hívők — szinte meglátköztek, hogy az államminiszter ur nem cként nyilatkozott: „A köztársaság üdve a februári pátens.” Okoskodtak, elemezték a latin mondatot; de sehogy se jött ki belőle a februári pátens. Kétkedve néztek tehát egymásra, s végre hivatalos nyelvükön megszólaltak, midőn a „Presse” vel kijelentették, hogy kár volna azt a februári pátent, melyen öt hónapig izzadva dolgoztak, egészen eldobni, legyen belőle legalább épületi anyag a nagy birodalom megalapításához, s mód keresendő annak kölesönös átvizsgálására.

Alig hogy a centralisták hite megingott, a szabadabb érzelmű bécsi lapok már egy lépéssel tovább mentek, s ünnepélyesen kijelenték, hogy a febr. pátens kivihetlenségét Ausztria népe nagy többsége már febr. 27-én kimondta; az „Ost u. West” pedig legujabban a birodalmi alkotmány utolsó horgonyáról így szól:

„Mintán e politika Magyar-, Horvát- s Tótország népeit elvi összelátközésbe hozta a kormány, mintán Magyarországon még a megyei közigazgatás önállóságát is — melyet pedig maga a febr. alkotmány garantizált — aláasta; mitán végre e politika a cseh- s lengyeleket legjogossabb ohajtásaik megtagadása által legmélyebben lehangolá, hét hónapig lázas tevékenysége után még ma sem képes egyetlen egy, Ausztriára nézve hasznos eredményt felmutatni: a magyar-erdélyországi, a horvát-dalmát uniokérdések még folyvást oldatlanok; Ausztria pénzügyi állapota még ugyanaz, vagy még rosszabb, mint februárban, és ez órában a közigazgatási év végén az ausztriai népeknek egy-törvényes organumja sincs, melylyel a kormány a jövő évi budgetről tanácskozhatnék, még folyvást minden hivatalban ugyanazon burocracia ül s rendelkezik, mit február az absolutismustól mint hű szolgáját örökle; a raixráth az állam jólétét érdeklő egyetlen törvényt sem hozott létre, s végre a mi külpolitikánk mindenütt, Német-, Olasz- s Törökországban ugyanazon állásponton áll, melynek eddigi sikereit köszönheti!

Mig Olaszország napról napra mindinkább consilidálja magát, míg a mi délkeleti határszélein oly harc gyul lángra, mely egyszersmind

Ausztria életkérdéses érdekeit érinti; míg a kormány az ő német szövetségi s olaszországi restaurationalis politikája által Poroszország- s Angliától elszigetelten egyetlen szövetségessel sem bir, Ausztria népei kimerítik erejüket, melyet pedig egyestülten mind bel-, mind külirányban ugyanazon cél felé kellene terelniök — az egymás elleni politikai s nemzetiségi küzdelmekben!

Mi a februári alkotmány revisióját mindenek fölött azért akarjuk, mert nagyobbreszt ez idézte elő e politikai s nemzetiségi összelátközéseket; mert ez ellentétek kiegyenlítésére semmi törvényes alapot nem nyújt; mert ezáltal ez ellentéteket kienkesztelhetlenségig fokozta s az államot újabb belső válságok veszélyének teszi ki.

A februári pátens revisiója azonban lehetetlen az általa teremtett jogalapon, azaz kivihetetlen az a raixráthon belül. Hogy maradandó eredménye legyen, ezt lényegesen feltételezi a magyar és horvát kérdésnek azt megelőző végleges rendezése, és csak a magyar s horvát országgyűlések egyidejűleg törtéendő egyesítése által vihető ki; ez egyesítés azonban a mostani raixráthtal lehetetlen.”

Szüreti kérdések.

(A „Gazdasági Lapok” után.)

A szüret küszöbén állunk, jó lesz eszmét cserélnünk némely kérdések fölött. Először a szüret ideje az, melyről sokat szeretnek a szőlészek beszélni, de azért csak a régi mellett maradnak; e tárgy fölött nem akarom szaporítani a szót, elvem az, hogy sokkal jobb bort nyerhetünk, ha későbbben szüreteltünk, mint korán, s ezt minden borász elismeri, azonban ezen csak országos intézkedés által lehet segíteni.

Ismerek én ugyan több jeles borászt, kik lehetőleg későre halasztják szüretjüket, s ezáltal kitünő bort szoktak nyerni: de ezt nem mindenik teheti, mert ha megszedik általában a hegyet, bajos ott a legnagyobb erőfeszítéssel is egy-két tábla szőlőt megőrizni. Ha tehát a kénytelenség parancsolja a korábbi szüretelést, iparkodjunk legalább a szőlő külön válogatásával utólni azt, hogy borunk jósága mennél magasabba emelkedjék. E mellett használjunk fel minden eszközt, hogy menél nemesebb és becsesebb legyen a bor.

A lebogyzás szintén egyik módja a bornevelésnek. Igaz, hogy ez borászainknál még mindig nyilt kérdés, s még sokan kételkednek a fölött, vajjon hasznos-e, szükséges-e a lebogyzás? Ezen kételkedés s illetőleg azon vitatkozás: vajjon lebogyzás által nemesebb lesz-e a bor, mintha közönséges módon kezeltek, onnan származik, hogy egynek egyizben a lebogyzott, másnak a közönséges módon készült bora lett jobb. És az bizonyos, sőt természetes, esak hogy az okokra, melyek e különbségre befolytak, nem figyelmeztet, s így nincs a pro és contra állításoknak alapja. Azért helyén láttam saját tapasztalásomat e kérdésre nézve közleni.

Midőn a fürtök lebogyzottak, a fürt csutkaja (kocsánja) eltávolítatik a musttól, ezáltal sokkal kevesebb cserény lesz a borban, mintha a csutka is kicsomosoztatatik s kisajtoltatik. Ellenben a lebogyzásnál a magról s a héjról sokkal több mézga olvad le, mert jobban összetaposódik s hosszabb ideig erjed együtt a bogyo a musttal. Ebből már most természetesen az következik, hogy a lebogyzott must sűrűbb lesz, de izletesebb s zamatosabb. Hanem azért én általában nem ajánlom a lebogyzást, mert gyakran annyira bővelkedik a szőlő magja s héja mézgaiban, hogy a must vastagsága tulságos, miáltal a bor soha jól ki nem fejlődhetik, s ezen csak úgy segít a természet, hogy kellő mennyiségű cserényt juttat a csutkák által a mustba, miáltal kevésbé élesebb lesz a bor s ezzel tartósabb és tisztább is.

En azon meggyőződésre jutottam, hogy akkor, midőn a szőlőfürtök kocsánja szüretig meg nem ért, és meg nem sárgult, midőn tulságos cse-

rény facsartának belőle a sajtolás s csomaszolás által, akkor fölötte hasznos és szükséges a lebogyózás vagyis a csutkák eltávolítása, kiváltképen hasznos ez esetben, ha a mellett a bogycsok igen becsesek s ha a bogycsok héja vékony. De ha a bogycsok tulságos mézgával vannak terhelve s a csutkák (kocsány) elég érettek, sárgák, akkor jobb borunk lesz, ha nem bogycsokozunk le a fűrtöket. Különben a lebogyózás ellen nem épen az elmondott elvek miatt, mint a munkaszaporítás végett szólnak leg többben.

Igen fontosnak tartom a szűretelésnél a must lenyálkázását, mi még igen kevés borász előtt ismeretes, talán azért, mert nem ismeri annak okát s jó következeit. A szőlőfűrtökre sok por, pókháló s apró rovarok tapadnak, miről könnyen meggyőződhetünk, ha néhány fűrtöt egy pohár vízben megfűrtöztünk. Mindezen piszok, mely a fűrtökre volt tapadva, a mustnak nem lehet alkaterse, ez idegen test, mely csak a mustnak s így a bornak ártalmára van, ezt tehát el kell távolítanunk. De mintán nagy mennyiségű szőlőt megmosni lehetetlen, pedig akó számra menne a lemosott piszok, szükséges tehát a lenyálkázás, mi ekép történik.

A hordó, melybe a must először öntetik, jól megkénezendő, ezáltal gátolva lesz a rögtön beállandó erjedés, s így a must salakja, a szükségtelen piszok s nyálkás részek 48 óra alatt a hordó aljára reptelendnek: ekkor meg kell a hordót csapolni és a tiszta mustot állandó helyére más tiszta hordóba kell lefejteti, hol rendes erjedését elkezdheti, s ha ez rendszeren vezetetik, 25%-val jobb bor lesz az így lenyálkázott borból, mint lenne, ha le nem nyálkázott volna. G. A.

Helybeli ujdonságok.

— F. hó 2-án kétszer riasztották fel városunk lakosait a tűzvész jelző harangok; először hajnalban, mely alkalommal felsővárosban egy korema égett le; másodszer pedig délután két órakor, amidőn a szt. háromság-téren levő Götz-örökösök-féle ház kigyult, a szomszéd Grünhálzálz egyfűt leégett. Ugy halljuk, mindkét ház biztosítva volt; azonban a kár, melyet a lakók szenvedtek, mégis tetemes; miután a Götz-örökösök-féle ház I. emelete boltozata több helyt beszakadt, s a szobákban levő butorok s egyéb tárgyak nagyrészt összezuhantak, vagy a széthányásban eltértek. Az emberi segíly nem biányzott, de a vízipuskák nem valának képesek az épület tetefjére felhajtani a vizet, s így az oltás nem sikerűlt.

— A f. hó 3-kára hirdetett szent-háromság-téreni háztelkek árverezése délután 3 órakor szép eredményel ment végbe. A 8 háztelkek legolcsóbbikánál □ öle 17 frt 75 kr, a legdrágábbé 44 frt 10 kr-ával kelt. Egy □ öle eső középár: 31 frt 25 kr-ra ütött ki.

— Mult esütörtökön kísértettek örök nyugalomra a helybeli Ferencendiek egyik érdemes tagjának, t. Friedvalszky Mátyás atyának bült tetemei. Született 1799-ben. A köztisztviselben álló lelkiatya végtisztviselében számtalan nép volt jelen. Béke hamvainak!

— Ovodáink f. hó 1-jén ismét megkezdék működésüket. A belvárosban már eddigelő is haladja a kisedek száma az ötvenet. Reméljük, hogy a szűlők mindinkább belátva e jótékony hatású intézet célját, kisedeiket bizalomteljesen küldendik s pedig minél számosabban ezentul is ovodáinkba.

— (Az alkotmány hatalma.) A mult hóban egy fegyenc, kinek feyelmű ideje már vége felé járt, utcai munka alkalmával társaitól ellillant. Azonban otthon levő festvére lelkére beszélt a szűköttnek, hogy térjen vissza, mert — ugymond — alkotmányos hatóság ítélte el, annak pedig igaz van! Ugy halljuk, vissza is tért az említett feyenc hátralévő ideje kitöltésére.

— (Magán-adószedők.) Pár nappal ezelőtt egy vadász-örvezető a tiszaparton huzakodásba keveredett egy pórnóval, ki a kezében levő zsákot nem akarta átengedni a vadász urnak: de végre is győzött a vitéség, s a pórnó könyörögve ment a zsákmányát diadalmasan vivő barefi után. Azonban a könyörtület nem halt még ki egészen földieinkből, s a műmalom mellett a molnár-legények visszaszerették a szegény pórnó zsákját, melyben, mint hallók, jóféle fináncolatlan dohány volt. Az örvezető nem akart nehezen szerzett birtokáról egyhamar lemondani, s hatalmasan visszakövetelte a harácsot, míg végre egy magas rangú katonai egyéniség arra sétálván, messziről rá nem dörgött, mire vitésük úgy eltűnt, mintha ott sem lett volna. Hason eset történt a Tisza túpartján is szinte egy pórnó és zsandár között; itt azonban másféle munkások segítettek a jogtér kimutatásában. Ugy halljuk, a zsandár is kénytelen volt megnyugodni a kimutatott jogtéren.

— (Ujabb adakozások az ujszegedi tanodára.) Dáner Péter 1 frt, Kazali Mária 50 kr, Kazali Sarolta 50 kr. — Együttal kérjük a t. iktartó urakat, iverket szerkesztőségünkhez jövő szerdáig beküldeni.

— Kerestetik egy községi könyvtár számára a „Szegedi Híradó“ 1859- és 60-ik évi folya-

moknak teljes számú példánya. Fele áron beváltatik e lapok kiadó-hivatalában.

Hazai tudósítások.

— A „Wanderer“ tudni akarja, hogy Pest-megyében cs. k. hadbírák vennék át ideiglenesen a polgári ügyek kezelését, míg bünvádi ügyekben a haditörvényszék hozand ítéletet.

— F. hó 1-jén a Szent-László társulatnak Lonovics érsek ő exelja elnökléte alatt választmányi ülése volt, melyen Danielik püspök ő mlga fényes beszédet tartott.

— Mult hó 23-án a Dunán egy gőzhajókapitány vigyázatlansága miatt a dunagőzhajózási társaság két hajója közt szerencsétlen összeütközés történt. Az aldnáról Ferdinand Max gőzös s ennek nyomában Luczenbacher gőzöse „Mátyás“ jöttek felfelé, Baja alatt összetalálkoztak a lefelé menő „Pest“ nevű gőzössel; Ferdinand gőzös másod kapitánya balra jelté a kitérést, „Pest“ kapitánya szintén balra — azonban „Pest“ jobbra tért ki s oly erővel ütközött össze a Ferdinand Max gőzössel, hogy ennek kabinjét darabokra zúzták s a kabinban alvó Fischer 1-ső kapitányt a Dunába lökte ki. A szerencsétlen kapitányt Huchár Emil ur a „Mátyás“ gőzös derek kapitánya szabadítja ki a hullámokból, mindkét lába iszonyuan összezuhant, s ennek folytán m. hó 25-én meghalt. E vigyázatlanság áldozata lett még Thürjung Ferenc gépész is, ki szintén a Dunába dobatva, menthetetlenül elvesztett. Az utasoknak semmi bajuk.

— Jámbor Pált, hegyesi segédlelkészt, ismert költőt s volt országgyűlési képviselőt, a szabadkai főgymnasium igazgatói állomásra egyhangulag megválaszták.

— Félegyházáról írja a „Sürgöny“, hogy a félszázadig virágzó gymnasium aytai is bezáródtak a 12 év sötétsége alatt, s azóta sok kitűnő tehetség el van fojtva zsengejében, a szűlők nem bírván meg a költséget, hogy fiaikat más városban iskoláztassák. E roppant hiányon segitendő 517 aláírással ellátott kérvény olvastatott fel sept. 15-én a képviselő gyűlésen, mely azt lelkesűlten felkarolván, ft. Szabó Ferencz prépost ur elnökléte alatt egy bizottmányra bizta javaslattétel végett; s így remélik újra a gymnasium életbe lépését.

— Az I. T.-nak írják Gy.-Fejérvárról: „átalában beszélük, hogy itten bizonyos urak avval vannak megbízva, hogy az erdélyi országgyűlés számára helyiséget keressenek, s hogy ez urak a feyvertárt v. pedig a Battyány-féle könyvtárt látják erre legalkalmassabbnak. A kazamatát tehát — melyet egy pesti lap ajánlott — elejtették.“

— A magyar országgyűlés 4 és félhavi együttléte, beszámítva a helyiségek felszerelését is, összesen 324,000 frtba került.

— Az erdélyi országgyűlést egybehívó leirat latin szöveggel a kormányzékhez sept. 26-án megérkezett. Kelt sept. 19-én, ellenjegyezve Kabos Dániel által. Az országgyűlést november 4-re Károlyfahérvárra hívja össze. A királyi propositiók ezek: 1) A román nemzet negyedik nemzeté nyilvánítása. 2) A királyi kormányzék és királyi tábla tagjainak alkotmányos választása (a kormányzó és kancelláról szó sincs). 3) A 26 reichsrath megválasztása 4) A törvénykezés szükséges rendezése. A választás nem 30,000-res kerületek, hanem megyék szerint történik, s csak a 60,000-et meghaladó népességű megyékben választandó minden 30,000 után egy képviselő. A regálisák javaslatánál tekintettel kell lenni a nemzetiségi arányokra. (K.)

— Mint a „Pr. Ztg.“ értesül, Bécsből az a rendetel érkezett le, hogy az öt forintnál kisebb adóhátralékok nem erőszakkal, azaz feyveres végrehajtással fognak behajtanni. Eddig ez a két firtos hátralékokra is alkalmaztatott.

— Pesti főreáltanoda. Számos oldalról, szűlők és tanítézetek részéről érkező azon kérdézősködére: minő tantvert követ a pesti főreáltanoda a három alreálosztályra nézve, s minő könyvek fognak azokban használni? — van szerencsénk tudatni, hogy e tekintetben, fájdalom, még bizonyost nem mondhatni, mind ez attól függvén, vajjon megmarad-e a főreáltanodának három alreálosztálylyal kapcsolatos eddigi szerkezete, vagy átalakítatik-e a három alreálosztály ugynevezett polgári tanodává. Annyit azonban az illeték megnyugtására eleve is mondhatok, hogy ha a polgári tanoda lép is életbe, ez az eddigi három osztály alreáltanodától — lényegileg igen kevéssé fog különbözni, miután a polgári reáltanodába felveendő tantárgyak — legalább az eddig ismert tervezet szerint csaknem egészen ugyanazok lesznek, melyek az alreáltanodában tanítottak. Pesten, oct. 2-án 1861. Ney Ferenc, a pesti főreáltanoda igazgatója.

— Az „Alfold“ bukuresti levelezője írja, hogy van Szilisztriában egy esodatevő gyógyerejű kut, hova ezenként szokott mindenfelől tódulni a nép. Közélebb egy bukuresti orthodox is hozott onnan egy üvegese vizet, s a pápa engedelmével beűntötte a Sz.-Péntek templom udvarán levő kutba, s biztatta az embereket, hogy nézzenek be a gyé-

kényvel befűdött kutba. Akik benéztek, láttak benne három égő (?) gyertyát. Ennek rövid óra alatt olyan hire kerekedett, hogy százával, ezrivel tódult a nép a templom udvarára, és este már a torony gombja is mennyei fényben ragyogott. A pápa villát vonított, pedig tudta, hogy a civis phosphort öntött a kutba. A torony gombja pedig az átelleni ablak lámpájától ragyog. A rendőrség sem volt rest kézzelfoghatólag megmagyarázni a csodatevő erőt, hívősre tétetvén őket.

— A pozsonyi hölgyek aranytollal készülnek Deák Ferencet megajándékozni.

— Az angol torypart vezetője, Derby lord, mint „M—g“ban olvassuk, néhány nap óta családostul Pesten mulat s a „vadászkürt“ben van szállva. A napokban kirándulást tett Aszódra az adó-executio megtekintésére, s persze látott szép dolgokat, melyek az alkotmányos Albion e részben tapasztalatlan fiának különös épületére szolgálnak.

— A „Vasárnapi Ujság“ szerkesztősége hírtl adja, hogy lapjainak 39-ik száma rendőrségi tilalomnál fogva lefoglaltatoti. Az ügy felsőbb helyen tárgyalás alatt levén, ha az akadályok megszűnnek, a lap azonnal szét fog küldetni.

— A „P. H.“ biztos forrásból hallja, miszerint Pestmegye tisztikarához a m. kir. helytartótanács részéről határozott rendelet intézettel, melyne fogva minden megyei tisztviselőnek hivatalos felelősség terhe alatt kötelességűl tétetik, állomásán megmaradni mindaddig. míg a kormány részéről a hivatal tovább viselése s betöltése iránt kellő intézkedés történik.

— Gyulán, Szarvason is kiűtött a marhavész. Erdélyből meg arról értesítik a „Magyarország“ot, hogy a sáskát Hunyadmegye több falujának határárt egészen ellejték.

— Torontálmegye bizottmányi közgyűlése minden újból octroyált bizottmány és tisztviselőség működését előre is törvénytelennek jelentvén, annak minden tagját, egyenkint és egyetemben, törvénytelen eljárásáért s eljárása minden következményéért felelőssé tette.

— Fehérlételemlomról, a bánági határvidékről írják a „Wanderer“nek, hogy az ottani románok a megyegyűlésen az unio szentesített törvénye alapján az erdélyi 1848-ki választótörvény ellen nyilatkoztak s kimondák, hogy a választók összeírása csak az 1848-ki magyar törvények értelmében történhetik. Aligha fel nem sülnék Bécsben a románokkal is.

— (Népzendülés Erdélyben.) Besztercéről írják a „Sieb. Bote“ lapnak: Régóta határkérdési per foly a korábbi naszodi kerület néhány községe s a szomszédos szász községek közt. Az 1848 előtti gubernium a per végleges eldőlteig ideiglenes határvonalat tűzött ki, melyet a lelépett kormány is erősen védelmezett. Most a neposi lakosok az ugynevezett Horvát határvonal megsértésével Péntek szász község határát erővel elfoglalták, ugy hogy a péntekieknek alig maradt valamijök. A szászok békét kísértettek meg, de nemesak célt nem értek, hanem ez alkalommal egy pénteki legény agyonveretett. Péntek folyamodására 11 csendőr rendeltetett ki, hogy az erőszakkal elfoglalt határrészt az illetők birtokába visszahelyezze, de a neposiak feyveresen jelentek meg mintegy kétszázan, s nyilt esatába ereszkedtek a csendőrökkel, kik közül kettőt el is ejtettek, s csak azután huzódtak vissza. Péntek védelmére most félszázad gyalogság van kirendelve.

— F. hó 1-jén délelőtt ment végbe a pesti egyetemen az akademiái méltóságok és hivatalok ünnepélyes átruházása az ujon választott rectorra és akad. tanácsra, a szokásos ünnepélyességgel. Először a volt rector, cs. tanácsos Virozsil Antal tartott az utóbbi három félév tudományos eredményéről általános értekezést, azután Schopper a theol. tanszak volt dékánja fejezte ki a lelépő egyetemi tanács érzelmeit. Erre mind a négy tanszak dékánjai és prodekánjai átruházták hivatalaikat az ujonválasztott dékánok- és prodekánokra, s az új rector magnificus dr. Pauler Tivadart dr. Konek Sándor, eszmében és emelkedettségben dús beszéddel üdvözlé, amire ez nem kevéssé jeles beszéddel válaszolt. Az új rector magnificus méltósága díszjeleivel volt ékitve. Virozsil és Schopper urak latinul, Pauler és Konek urak pedig magyarul szónokoltak. — Az érdekes ünnepélyen számos tudós és honorator volt jelen, azonban az ideitanyolyam csak nov. 1-jén kezdődvén, a fiatalság nagy része jelenleg még a fővárostól távol tartózkodik.

— Azon 12 gőzhajókapitány közül, kik hajóikkal az Al-Dunán járván, a magyar emigratio gyámolítása, illetőleg több egyén ki- és becsempésze végett rögtön Bécsbe idéztettek, a „Wanderer“ szerint néhánynak megtiltott, hogy továbbra is a magyar és oláh Al-Dunán járhasson; ez önkényű intézkedés folytán a dunagőzhajózási társaság nagy zavarban van, miután sehogy sem bir oly kapitányokat kapni, akik az Al-Dunának veszélyes sziklaít, örvényes kanyaratait oly jól ismernek, mint az elmozdítottak, kik már évek óta a nevezett folyamterületen hajózáztak. Megjegyzendő, hogy e kapitányokra a föntebbi vádat határozottan bebizonyítani nem sikerűlt a vizsgáló bíróságnak.

— Haulik György bibornói éresek a carlsbadi fűrdőből visszatértek a nála tisztelgett kanonoki kart azzal vigasztalá: hogy a horvát országgyűlést nemcsak hogy fel nem oszlatják, hanem feliratára oly kedvező leirat fog érkezni, hogy a horvátok örömlükben rögtön követeket küldenek raixráthba.

— Egy erdélyi levelező a román nép tömege s némely pártvezér közt uralgó rokonszenv bezonyításánál írja, hogy a Tordamegye gyűlésein a román nép nevében annyit protestáló m. szakáli esperest, Krizsán csürét felgyújtották, s amíg a magyar földbirtokosok szolgálkával együtt siettek politikai ellenők vagyona megmentésére, a román lakosságot nem leheté rávenni, hogy az oltásban segítsenek.

— A pestvárosi bizottmány az adóbehajtás tárgyában az országgyűléshez intézett feliratát illetőleg a vizsgálat már befejeztetett s az ügy végleges eldöntés végett a m. udv. kancellária elé van terjesztve. A bizottmány eljárásában — mint a „Wanderer“ biztos forrásból értesül — sem a kir. fiscus, sem a helytartóság nem találtak büntetésre méltó kihágást s a kérdéses irat felülőbb pontjait csak durva és nyers kifejezéseknek nyilváníták, melyek szigorú dorgálatra méltók ugyan, de amelyekért hütlenségi pert semmi esetre sem erőszakolhatni az illetőkre.

— Amint m. hó 30-án Pest-Pilis- és Soltmegegyék törvényes bizottmánya ülésének megtartása katonai erővel megakadályoztatott, a főispán-helytartó és az első alispán lemondásukat, és a tisztikar lemondását benyújtandók, fölmentek a m. kir. helytartótanács alelnökéhez. Beszéd közben bebizonnyult, hogy a m. kir. helytartótanács a katonai erő beavatkozása s a megyeház megszállása felől nem birt tudomással. Az alelnök ur (vasárnap) délután 4 órakor küldte le egy biztost (?), hogy az értekezlet eredménye felől tudomást szerezzen s csak ezáltal értesítettetett afelől, hogy a megyeházat katonaság szállta meg s az értekezlet megtartása is meggátoltatott.

— A „Magyarország“ s más lapok is írják, hogy a „Pesti Napló“ szerkesztőségét 10 exequáló katoná lepte el; — a tiz gránátos csakugyan van, azonban, mint a „Sürgöny“ írja, e megtiszteltetés még sem a „Pesti Napló“ szerkesztőségét, hanem a „Sürgöny“ kiadóját, Emich G. urat illeti.

Vegyes hírek.

— Hir szerint a magyar legio állomási helyét sept. hóban S-Maurizióba fogják áttenni.

— Gr. Forgách családi ügyekben utazott el Prágába és Berlinbe, s nem Magyarországra, mint híresztelték.

— A „Hamb. Börsenhalle“ bécsi levelezője Rechberg gróf utódjaul gr. Buol-Schauenstein urat említi. Ha e hir valósul, ismét miniszter-változás lesz.

— A „Zeit“ párisi levelezője azt írja, hogy a francia külügyi miniszteriumba az a tudósítás érkezett, hogy valamennyi német uralkodó, s köztük a porosz király is, november 2-án Bécsbe fog menni.

TÁRCA.

Egy jósnő az 5-ik századból.

Midőn Attila világhódító hadai a Rajnát átlépték, Franciaország egész népsége menekésre készült e nemzetek vihara elől, melyet gyújtogálás előzött meg s jártában éhség kísért. Mindenki sietett aranyát, butorait s élelmi készletét elrejtetni; a kisebb városok lakosai tódultak a nagyobb kerített városokba bezárkózni anélkül, hogy ott is több biztonságot találtak volna; a síkság lakói elköltözének a hegyek felé, az erdők megteltek népekkel, kik a vadállatok barlangjainu civódtak; a folyó- és tengerpartok lakói fűszerelék hajóikat, s készen valának minden pereben tovább szállítani családjukat és vagyonukat azon vidékre, mely kevésbé vala az ellen pusztításainak kitéve. Eként eselekvének a kis Páris város polgárai is. Páris, a régi időben uralgott szokás szerint azon néptől kapá nevét, melynek ő fővárosa vala; Julius Caesar korában még igen jelentéktelen hely vala, de Clorus óta jelentékenysége mindegyre gyarapodott. E császár és utódai Párist katonai gyakorlatok- és telelésekre igen alkalmasnak találván, itt ütötték fel tanyájukat. Erősített tábor, fegyvergyár, palota, szinkör, templomok, szóval mindaz, mi egy nagy katonai gyarmatot kiegészíté, császári disztrak egymásután emeltettek e császárok által a Szajna balpartján s a városon kívül, mely egy folyószigetén egészen be vala zárva. Julián császár szinte nagyon megkedvelte e helyet, s több telet töltött itt. De kereskedelmi jelentékenysége is hasonló léptekkel haladt elő politikai fontosságával; rakhelye lön minden kereskedelmi cikknek a Sajna mentében. Más körülmények közt hajós népe,

— Bécsből jelentik, hogy az 1852-ki osztrák sajtópátens addig, míg a magyar országgyűlés a satófügyekben határozand — mert hiszen a bécsi urak szerint annak 1848-ki határozatai annyira „eljátszottak“, hogy még az országbírói munkálatba történt fölvetelők és másodszeri megszentésük által sem léphetnek hatályba), Magyarországra nézve is érvényesnek fog nyilvánítani, de a magyar büntetőtörvények megtartása mellett. (M—g.)

— A zágrábi újságnak írják a montenegrói határokról: Midőn Omer pasa Montenegro ellen a támadást megkezdette, a fejedelem tanácsot gyűjtött senatorai- és főuraiból Cetinjében. Ebben a többek közt elhatározott: két követet küldnek Napoleon császárhoz azon kérelemmel, hogy Hercegovina és Montenegro keresztényei szorongatott ügyét vegye pártfogása alá. Továbbá minden lehető elkövetnek, hogy Omer pasát Montenegroba be ne bocsássák, e végből a tartomány beljébe vezető szorosokat minden lehető védelmi erővel ellátják, s a végletekig védik, időt nyerendők, míg a Hequard francia consul által kilátásba helyezett támadás a magyar legio részéről Türr tbk vezetése alatt a törökök háta mögött létrejöhet.

— Rómában borzasztó törvényszéki gyilkosság ment véghez. Mint a lapok írják, pár nappal ezelőtt bizonyos Lucatellit végeztetett ki, utcai eravall alkalmával egy pápai csendőr legyilkolása vádja miatt a pápai hatóság. A törvényszék a bizonyítékok elégtelensége miatt a pápa kegyelmébe ajálá a vádlottat, Goyon tbk pedig mérsékelt szelidséget ajálott, a pápai kormány azonban ugylátszik visszariasztó példaadás végett s erélyeséget akarván mutatni, kivégezteté, dacára annak, hogy Lucatelli a vérpadon is bizonyítá, mikép ártatlan. Hozzá még az, hogy a kivégzés azon napon történt, melyen Károly toscanai főhg Bourbon Ferenc nővérel a pápa szertartása mellett esküvőjét tartá. És ugyanazon napon Floreneben Castrucier nevű egyén jelentkezett a királyi főügyésznel, bevádolván magát, mint ana pápai csendőr gyilkosát. Erről rögtön sürgönyöztek Rómába, a tudósítás azonban későn jött, az ártatlan Lucatelli már kiszvedett. Ezen esemény — ugymond az „Indépendance“ — jobban elítéli a pápai világi hatalmat, mint minden egyéb. A szegény ártatlanul kivégzett vére boszuért kiált az égbe.

— Egy diplomai nehézséggel több! — írja az „Indépendance“. A Konstantinápolyban a dunai fejedelemségek tárgyában tartott értekezletre az olasz képviselőt nem hívták meg. Ausztria, Porosz- és Oroszország képviselői kinyilatkoztatták, hogy rögtön visszavonulnak, mihelyt oly állam követje jelen meg köztük, melyet el nem ismertek. A turini kabinet pedig követeli azon jogát, melyet neki az 1856-diki szerződés e tárgyban megad

— A francia félhivatalos „Pays“ így szól sept. 28-ról: „Ujabb, s teljes hitelt érdemlő tudósításaink feljogosítanak azon hitre, hogy déli Olaszországban a csönösség mielőbb teljesen helyre fog állani. A rablási esetek napról napra kevesebbek, s a Cialdini tábornok igazgatása által nyert siker ohajtandóvá teszi, hogy azon hatalom, melylyel felruházottat, nála hagyassék a rend és közbátorság teljes helyreállításáig.“

mely már Tiber korában nevezetes vala, illő tiszteletben tudta volna tartatni kis szigetét, melyet kétszeresen védettek a folyam mély ága s a tornyokkal ellátott magas falak, de a páni félelem, mely Attila jöttét megelőzte, elcsüggeszté a legbáttrabbakat is, s a népeknek egyetlen menekvése a futásban vala. A párisiak tehát tanácsot tartván, elhatározták, hogy az ellenséget nem várandják be. Már megvoltak az előkészületek az általános kivándorlásra, minden bárka a Szajnan hullámozott. Összehalmozott butorok, elhagyott és pusztá házak, gyermek- s nősergek, kik könnyes szemekkel vették búcsút szülőhelyeiktől, szóval általános vándorlás vala mindenhol látható. S egy nő magára vállalá visszatartóztatásukat. E rendkívüli nő jelleme, te kintélyének neme, melyet maga körül gyakorlott, végre a méltó tisztelet, melyben Páris 14 század óta emlékét megörzé, megérdemli elmondanunk, ki volt ő, s hogyan folytak le első évei.

Neve e nőnek Genoveva volt, s dacára neve németes hangzásának, gall római eredetű vala. Atyja Severus s anyja Gerontia, születésekor Nemetodurum-ban laktak, melyet ma Nanterre néven ismerünk, három mérföldnyire Páristól; ott éltek ök minden kézi munka nélkül, sőt elég nagy kényeemben. Genoveva ifjusága nem jubnyáj legel-tetésben tölt el, mint a népies hagyomány állítja: szelid, beteges, s mindenek fölött nyugalom után sovárgó vala, s legnagyobb élvét abban lelé, ha magát anyja egyik szobájában elzárhatá, hogy ott merengjen s imádkozzék, s mihelyt csak szerét teheté, ellillant a templomba. Hallgatag és visszavonuló kedélye elszigetelé őt a többi gyermekektől, kiknek soha játékkukba be nem vegyült. Hét éves korában kinyilatkoztatá, hogy szüz fátyolt öltend, mihelyt kora azt megengedi, s nem használván szülőinek lebeszélő tanácsai, lelkében ez eszme változhatlan vala. Ez időtájban történt, hogy Nau-

— Az utóbbi olasz háboruban elesett osztrák katonák emlékére Pisek mellett a katonai hatóság egy szobrot emelt, mely egy oroszánt tünt elő két kigyóval küzdve. A kigyókra e nevek vannak írva: Franciaország, Sardinia. E szobrot a katonai hatóság nevezett városnak akarta közelebb átengedni, de a községtanács köszönettel visszautasította ez ajálatot.

— Gr. Forgách, mint a „P. Hirnök“ írja, megsértülve tért vissza berlini utjából. Midőn a gőzkocsiba akart lépni, a vonat megindult s a kancellár baloldalába dőfést kapott. Az orvosok attól félnek, hogy e sérülés rosz következményű leend, s elővigyázati intézkedéseket tettek. Eddig azonban a kancellár folytonosan vezeti az ügyeket.

— Triesztből sürgöny érkezett, mely szerint tévedésen alapszik azon tudósítás, hogy ott egy angol hajón 70 ládában mintegy 3000-nyi fegyvert koboztak el. Csak egyetlen ládat foglaltak le, melyben idegen kikötőbe szállítandó fegyverek voltak s csak tévedésből rakattak Triesztben ki.

— A bécsi birod. tanács alsóházának ülései november 4-ig elnapoltattak.

— (Uj üstökös!) Az égen a kaszás csillagban, vagyis az Orion-ban egy háromfarku új üstökös látható!

— La Guernoniére ur, kit Napoleon tolnak szónak nevezni, utját a lapok nagy figyelemmel kísérik. Bécsi mulatásából azt jegyzik fel, hogy m. hó 30-án a bécsi birod. ülésben az irók karzatán láttatott. A hires vendég szép férfias alak, szelleműs arccal, tekintélyes magatartással. Egy bájos nő kíséretében utazik. A „Presse“ szerint La Guernoniére ur egyenesen azért megy Pestre, hogy itt a magyar kérdést tanulmányozza.

— M. hó 30-án reggel a cs. k. rendőrség — a cs. k. államügyészség megkeresése folytán — a gráci „Volksstimme“ szerkesztőségében házmotozást intézett. Minden ott talált lapokat és leveleket lefoglaltak, a „Volksstimme“ példányait taligákra pakolták s a rendőrségre szállították. Azzal vádolják a „Volksstimme“t, hogy két havi fenállása óta 24, mond: huszonnégy vétkes vezéreiket kezdte meg. A „Volksstimme“ felelős szerkesztőjét, Tanczer urat elfogták. Mahler urnál pedig, a „Volksstimme“ egyik munkatársánál (ugyanannál, kinek Grácba belebuztatását e napokban valahára elengedték) szintén házmotozást tartottak.

— Vetter tábornok hir szerint egy időre Olaszországot elhagyandja. Párisba és Londonba szándékozik, hogy új katonai hidrendszeret szakemberek birálata alá bocsássa, s egyszersmind találmányát az illető kormányoknak felajálja.

— A „Movimento“ tudósítása szerint Garibaldi tábornok kigyógyult bajából s szokásos munkájával foglalkozik. Fiainak megérkezése házi boldogságára a koronát tevő föl. Naponkint számos bizalmi feliratot kap, s ez annyira növeli megelégedését, hogy a megindulástól még felelni sem tud hamarjában.

— A „Pays“ben olvassuk: „Báró Bánffy, a magyar felsőház igen befolyásos tagja, septemb. 27-én Párisba érkezett. A legnagyobb mértékben meg van elégedve azon fogadtatással, amint őt a császár Biaritzban fogadta, kihez tisztelkedni ment.“

terre-t két kitünő személy látogatá meg, Germanus auxerre-i és Lupus troyes-i püspökök, kiket a gall clerus Bretagne-ba küldött, mint két legjelesebb tanítót, hogy a pologiani hitzakadást elfojtsák. A két térítő a kis város fölkerésére megigéré, hogy egy éjszakai hálásra betérend a városba. Nanterre tehát örömnapot ült, s a kijelölt napon férfi, nő s gyermek ünnepi ruhába öltözve ment ki az országra, hogy vendégeit ott várja meg, s elfogadván a templomba kísérje. A tolakodó s bámuló nép közepett Germanus észrevett egy a gyermekkor szerény bajával ékített leánykát, élénk és csillogó szemei természetfölötti lángot látszának kilövelleni; magához hívá őt, karjaiba vevé, s homlokát atyai csókkal illetvén, kilétéről kérdezgeté. Genoveva (mert ő volt az) rövid és határozott feleletére s szilárd tekintetere az aggastyán gondolatokba merült; azután szüleihez fordulván: „Ne ellenkezzetek velem, — mondá nekik — mert vagy csalódom, vagy e leány nagy leend Isten előtt.“ Másnap reggel kezét fejére kiterjeszté, s e perctől Genoveva hivatala még szilárdabb lön, mint volt valaha, jelleme határozottabb, viselete még visszatartóbb; a templomot csak a szegények látogatása miatt hagyá el; azon korban, midőn még nem is ismeri a fiatalág a komolyabb foglalkozást, napjait imádság- s betegápolásban osztá meg. Szülei ellenkezése csak nevelé e hajlamát, s anyja egy napon annyira kikelt ellene, hogy hevében arculcsapással illeté őt; de sem rosz bánásmód, sem fenyegetés nem vala képes őt egy lépésnyire sem elmozdítani hajthatlan elhatározásától. Midőn tizenötödik évét elérte, bemutató magát Julianus chartres-i püspök előtt, ki a szüzesség fátyolát homlokára tűzé, és szülei kevéssel ezután elhaltak, ő pedig keresztanyjához költözködék, ki Párisban lakott.

— Ekkor kezdődött Genoveva visszavonultságának és szigorú életének korszaka. Beszéli, hogy

ágyába agyagföldet tétetett, melyen éjen át nyugodni szokott; tápláléka sok ideig csak árpakenyér és vízből állott, és püspöki parancsnak kellett őt meginteni, hogy tejet és halat is egyék; gyakran látnoki elragadtatásba esett, mely három napig is tartott; már holtan hitték s el akarák temetni őt, midőn hirtelen szemeit felnyitá, s csodálatos körülményességgel elbeszélé, hogyan helyeztetett ő az angyal által lelkében az igazak boldogságába. Ez elragadtatásait csodatételek követék, s csakhamar a nanterre-i szűz köznyelven forgott a csodatételek miatt, melyeket Isten az ő kezei által eszközölt: szélhűdésben szenvedők meggyógyultak, vakok visszanyerék látásukat, örvöngők magukhoz tértek; belátott a jövőbe, kiolvasá az emberek legtitikosabb gondolatait, s az elemeken is uralgott; a szélvész — úgy mondják — dühöngött vagy lecsendesült szavára. S ez idő óta isteni hivatása közírhelyben állott. Azonban voltak, kik e hivatását tagadták, s tügyesen elterjesztett rágalomokkal őt a nép előtt gyűlöletessé tévők. Szent Germanus püspök, ki a Bretagne-okhoz tett második útjában ismét meglátogatót őt 447-ben, elszéleszté a gonosz nyelv költötte rágalmakat.

Mióta Attila közeledtéről hírek szállongottak, főleg mióta a hadi pusztítások megkezdődtek, Genoveva minden más gondolatot félretenni látszott.

Mélyen meggyőződve századának minden valóságos hívével együtt, hogy e földön események csak az isteni akarattal kifolyásai az emberekre, s eszerint a bűnbánat s ima, lefegyverezvén az isteni haragot, elháríthatják a fenyegető nyomort; imádkozott éjjel-nappal, könyvével esedezvén Isten

irgalmaért hazája részére. Hasonlag, mint későbbi korban egy gall leány d'Aró Janka, Genovevának is titkos látása vala, melyből megérté, hogy Páris megmenekülend az elpusztulástól, ha bűnbánatot tart, s Attila nem fog közeledni Páris falaihoz. Bűnbánatra inté tehát földieit s honmaradásra szólította őket. De szavai a férfiaknál csak goromba kifejezések és gúnyra találtak. E részről tehát elutasítva, a nőkhez folyamodott.

Összegyűjté őket maga körül, s így szóla hozzájuk üres és pusztá lakaikra mutatva: „Szívtelen nők, oda akarjátok hagyni tűzhelyeiteket, e tetőket, melyek alatt születetek s tápláltattatok, s ahol gyermekeitek fogantattak, mintha nem volna a futáson kívül egyéb fegyver magatok s férjeitek ótalma! Miért nem fordultok a fegyverek hatalmas Urához, miként egykor Eszter és Judit tévék. Én jóslom nektek — a magasságbeli nevében, hogy várostok meg fog kiméltetni, ha eként teendetek, mialatt azon helyek, hol menedéket hisztek találni, az ellenfél kezeibe jutnak, s hogy ott kö kövön nem maradand.” Szavai, taglejtése, átszellemült tekintete megindítottak minden nőt, kik követék őt némán, ahová csak akarta. Páris szigete kelet részén, azon a helyen, hol jelenleg a Notre-Dame székesegyháza van, volt akkor egy templom szent István vértanu tiszteletére. Ide vezeté Genoveva az őt követő nőket, hol imádkozni kezdettek. A férfiak nyughatatlanok lévén nejeik távolléte miatt, egymásután a templomhoz siettek, s az ajtókat becsukva találván, kérdezték, mit jelent ez elzárkodás; de a nők belőlől kijelenték, hogy ők nem akarják többé Párist odahagyni.

E felelet a férfiakat haragra gyújtá. Mielőtt a szent hely zárait feltörték volna, tanácsot tartottak, s már a büntetés neme felől tanakodtak, melylyel az áljósnot megfenyítendik. Az egyik a templom előtt megköveztetni, a másik a Szajnába vetetni indítványozá őt. Mig így tanakodtak, azalatt Auxerreből egy menekvő pap érkezett Párisba, ki szent Germanustól gyakran vala Genovevához küldve. A három év előtt elhalt szent püspök nevére kéré ez a felbőszült népet, megszegyenit őket kegyetlen terveik miatt, s inté őket az adott tanács követésére, melyben ő is Isten ujjmutatását látá: „E leány szent”, mondá nekik. A párisiak rá hagyák magukat beszéltetni, s hon maradtak. Genoveva jól látott. Attila csapatai Somme és Marne folyók közt egyesülve nem közeledtek Párishoz, s e város megmaradását egy szegény és egyszerű leány bátor megalkodottságának köszönheté. Ha lakosai ekkor elszélednek, számtalan ok megakadályozhatja vala visszatértüket, s igen valószínűleg a kis Páris, melyre oly nagy hivatás várt, számtalan jelentékenyebb várossal együtt pusztasággá vált volna, melynek füve és vize jelenleg elfüdnék romjait, s hol a régiségbuvár talán Attila pusztításainak nyomait kutatná.*

*) Szándékosan mutatók be Genoveva történetét Thierry, a nagy francia történetíró után t. olvasóinknak, melyből kitűnik, hogy a nép kezében forgó történet csak költői átalakítás az az őskereszténységől fenmaradt kegyeletos emlékek, melyből a németeknél azon regényesen szenvedő lovagkori hölgy ismert története származott. Szerk.

Felelős szerkesztő: Szabó Mihály.

ÜZLETI HIRNÖK.

(Sz.) Szeged, 1861. oct. 4-én. Utolsó tudósításunk óta semmi lényeges változás nem történt az üzlet körében; néhány ezer mérő buza kelt el, mely egy pesti kereskedő ház számára vásároltatott. A nálunk időzött franciaik végkép idehagyák városunkat, bevásárlásaikat már előbb elszállítottán.

A vásár előbete jól mutatja magát; mert a kézi gyártmányok nagyban eladásra jelentékeny bevásárlásokról tanuskodik, miről ha következtetni szabad, a derékvásár sem fogna rozslenni.

Terményárak a következők:
Buza: 86 fontos 5 frt 10 kr; rozs 3 frt 25 kr; ó-kukorica 3 frt 50 kr, új kukorica csövestől 2 frt 50 kr, árpa 2 frt 40 kr, zab 1 frt 50 kr, köles 2 frt 80 kr.
Időjárásunk tartósan száraz és szeles; légömlés: északnyugati; legkisebb hőfok 7° R.; déli legnagyobb hő 12° R.
Szegedi piaci árak: Borsó m. 6 ft. 50 k. Lenese 6 ft. 30 k. Paszuly 3 frt — kr. Köles 3 frt — kr. Burgonya 1 frt 20 kr. Marhabus fontja 20 kr. Juhus 16 kr. Sertéshus 24 kr. Szalonna mázsája 33 frt 60 kr. Zsir iteje 62 kr. Lángliszt mázsája 14 frt — kr. Zsemlyelisz m. 9 frt — kr. Kenyérlisz iteje 8 kr. Kukoricalisz iteje 6 kr. Árpada 2 ite 16 kr. Köleskása iteje 11 kr. Rizskása fontja 24 kr. Faolaj fontja 80 kr. Repceolaj 40 kr. Lenmagolaj 46 kr. Faggyu mázsája 41 frt — kr. Faggyuertya öntött fontja 44 kr, mártott 36 kr. Szappan fontja 30 kr. Kőrösa öle 16 ft — kr. Tölgyfa 13 frt — kr. Lágya 8 ft — kr. Kőszén vékája 44 kr. Széna m. új 2 frt — kr. Szalma m. 1 frt. Kender m. 21 frt. Len 40 frt.

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.
Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u., 2 óra 50 perkor éjjel.
— Temesvárra 1 ó. 40 p. délután, 10 óra 15 p. este.
Temesvárról Szegedre 6 ó. 55 p. reggel, 11 ó. 25 p. éjjel.
Pestről Bécsbe 9 óra 12 pkor reggel, 9 óra 20 p. este.

Érkezések a vasutakon.
Szegedről Temesvárra 6 ó. 35 p. este, 1 ó. 41 p. éjjel.
Temesvárról, Szegedről Pestre 8 ó. 23 p. reggel, 8 ó. 27 p. e.
Ceglédre Szegedre 1 óra 10 p. délután, 9 ó. 57 p. este.
Pestről Ceglédre 8 óra 10 p. reggel, 6 óra 15 p. délután.

Teherszállítási bér:
Vámegyleti mázsánként (90 bécsi font = 100% vámegyleti fonttal) Pesttől Szegedig a 3 osztály szerint 41, 60, 80 kr, Pesttől Debrecenig 58, 81, 113 kr, Pesttől Bécsig 63, 90, 124 kr, Pesttől Bodenbachig 168, 212, 232 kr. Drezdáig ezenfölül 3 1/2, Berlinig 14 1/2, Hamburgig 55 1/2 ezüst garas.

Általános biztosítási díjul még fizetendő a földási vonalon mázsánként 1/10 kr, a mellékvonatokra nézve 1/10 kr. mázsánként közönséges tehernél mázsánként 1 1/10 kr, fekbé, 1/10 kr. mázsánként és naponként.

Vizállás.
TISZA SZEGEDNÉL sept. 25-én 0' 5" 9"

Bécsi pénzfolyam okt. 1-én.

5% ausztr. értékb.	—	Északi vasut	195	40
5% nemzeti kölcsön	61 50	Államvasut	275	—
5% metalliques	67 20	Nyug. vasut	165	50
4% 1/2 metalliques	58 25	Pardubitz	116	—
5% magy. földt. köt.	68 25	Tiszai	147	—
1839-i állampapírok	113 50	Déli	234	—
1854-i	86 50	Dunagőzhajózás	430	—
1860-i	83 50	Lloydrézvénnyek	206	—
Comói	16 50	Pesti lánchíd	397	—
Hitelsorsjegy	120 75	Amsterd. 860 holl. f.	—	—
4% dunagőzh. sorsj.	97	Augsburg 100 f. d. é.	112	50
Budai	36	Frankfurt 100 f. d. é.	114	75
Hg Eszterh. 40	94 50	Hamburg 100 m. b.	100	50
Hg Salm 40	36 50	London 10 ft st.	135	75
Hg Pálffy 40	36 25	Páris 100 frank	53	45
Hg Clary 40	35 50	Cs. koronás	18	70
Gr. St. Genois 40	36 25	Cs. arany	6	52
Hg Windisch. 20	23 25	Napoleon	10	80
Gr. Waldstein 20 ftos	28 25	Souveraind'or	—	—
Gr. Keglevich 10	15	Fridrichsd'or	—	—
Nemzeti-bankrészv.	759	Angol sovereigns	—	—
Hitelintéz. 200 f. o. é.	181 70	Orosz császári	11	15
Al.-ausztr. esc.-bank.	589	Ezüst	35	—

HIRDETÉSEK.

(252—3) **Hirdetés.**
Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik, hogy az 1861-ik évben kiállítandó előfogatoknak vállalkozás utjának vizsgálása iránt f. évi október 9-én délutáni 3 óra-
kor a tanácssteremben árlejtés fog tartatni.
Miről vállalkozni kívánók szükséges bántpénzzel leendő megjelenés iránt, annak megérítése mellett: hogy a fentebbi bérleményre vonatkozó szerződési feltételek az alkamarási hivatalban bármikor megtekintethők, értesítetnek.
Szeged, 1861. szeptember 27-én.
Osztróvszky József,
polgárnagy.

(253—3) **Hirdetés.**
Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik, hogy
1-ször. Az Etelka ingyenes föld iránt f. évi október 8-án délelőtti 8 órakor a helyszínen,
2-ször. A matyéri nádlás iránt f. évi október 11-én délelőtti 9 órakor a helyszínen,
3-ször. Az öszeszéki nádlás iránt f. évi október 15-én délelőtti 10 órakor a helyszínen,
4-ször. Az újszegedi tiszaparti földkeblől még kiadatlan 40 hold szántóföldnek bérbeadása iránt f. évi október hó 14-én d. e. 9 órakor a helyszínen színté árverés fog tartatni.
Miről vállalkozni kívánók szükséges bántpénzzel leendő megjelenés iránt annak megérítése mellett, hogy a kérdéses bérleményekre vonatkozó szerződési feltételek az alkamarási hivatalban bármikor megtekintethők, értesítetnek.
Szeged, 1861-ik évi szeptember hó 27-én.
Osztróvszky József, polgárnagy.

Doctor Kaufmann
lakik ideiglenesen a városház mellett levő Zsótér-féle házban, az első emeletben, Lichtenberger urnál.
(258—1)

(256—2) **Hirdetés.**
„AZ ANKER“
élet- és vagyonszolgáltató-társulat Bécsben.
Van szerencsénk a t. c. közönségnek ezennel tudomásra juttatni, miszerint mi 1861. october 1-től eddigi felügyelőségeinket, illetőleg képviselőségeinket Magyarországnak megszüntettük, s intézetünk magyarhonbani egyedüli képviselőjeül, még pedig következők: Győr, Sz.-Fehérvár, Veszprém, Somogy, Tolna, Baranya, Bács, Pest-Pilis és Solt, Esztergom, Szepes, Gömör, Heves, Borsod, Torna, Abauj, Sáros, Zemplén, Ungvár, Marmaros, Beregh, Ugocsa, Szatmár, Szabolcs, Bihar, Békés, Csongrád, Csanád, Arad, Krassó, Temes, Torontál megyékre, Jászág és Kunság, végül a katonai végvidék lényeges részére nézve
Dr. E. L. de Lambert urat Pesten
neveztük ki. — E szerint magyarországi képviselőnk által fognak f. é. october 1-től minden ott végzendő ügyek, ugyszinte a biztosítási díjak beszedése is, eszközöltetni.
Bécs, szeptember 26-án 1861.
Az igazgatóság.
Fentebbi hirdetése erejénél fogva az „Anker“ tekintetes igazgatóságának, mindenkit, a ki társulatunkkal közelebbi érintkezésben áll, vagy állni óhajt, tisztelettel felhívok, hogy minden ilyenmü ügybeni alkalmanknál az „Anker“ itteni képviselőségéhez forduljon, hol értesítésék ugy magyar, mint német nyelven, szóval vagy írásban készséggel adatnak. Tetszés szerinti ajánlatokat a fentebbi hirdetésben megjelölt megyékbeni fő- és helyiügynökségekre nézve örömmel fogadok.
Pest, bálvány-utca 13. szám, szeptember 26-án 1861.
Az „Anker“ magyarországi képviselője
Dr. E. L. de Lambert, m. k.

(251—3) **Házeladás.**
Alóirt felsővároson, a zárdaut-cában 237-ik számú, tekintetes Vékes tanácsnok ur szomszédságában jó karban levő lakóházát, melynek jókora nagy telkén 4 lakszoba, konyha, kamra, istálló, egy jó pince, hambár és kut van, szabad kézből eladni szándékozik.
Venni szándékozik vele a halpiacon, a Kontrászi-házban lévő vendéglőben bármikor értekezhetnek.
Szabados Ignác.
(255—1) **Házeladás.**
A móra-utcaiban egy újonan épített ház, mely boltnak vagy kores-
ha, kamra, istálló, egy jó pince, hambár és kut van, szabad kézből eladni szándékozik.
Bövebben értekezhetni **Kovács István** építész urral, budai ország-
uton. —

(257—1) **Szőlővessző-eladás.**
180 ezer egy éves szőlővessző, ezrét 10 frtjával, és 10,000 lugas szőlővessző, muskatal és kecskececsüek, ezrét 15 frtjával, kapható **Maygraber Gusztáv** szállásán a Madarásztó mellett.
Megrendeléseket **Burger Zsigmond** ur könyvkereskedése is elfogad.
(259—1) **A t. szülőkhöz!**
Leánynevelő- és tanintézetemben a jövő tanév folyó hó 14-én veendi kezdetét. Tisztelettel kérem azért a t. szülőket, kik leánykáikat fölvetni kívánják, méltóztassanak azokat legfeljebb e hó 15-keig beírni, hogy emiatt a rendes előadások megkezdése halasztást ne szenvedjen. Szegeden, 1861. október 4-én.
Magyar-Malocsay Izabella,
leánynevelő- és tanintézet tulajdonosnője.
(Széchenyitér, 9. szám.)

Csoven Péter L.
káposztাবেgő Tyrolból
megérkezett, és ajánlja magát a tisztelt urnok és gazdasszonyoknak az idei káposzta bevágására, melyet egy újon feltalált gépen a legtökéletesebben végez. Tartozkodik a feketesas vendéglő pincéjében, kéri egy szerszind, hogy hon nemlétében az utcát és házszámot följegyezve, ott visszahagyni sziveskedjenek.
(260—1)